

ГОМЕЛЬСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГО ДЗЯРЖАУНАГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 21 (808)

Серада, 12 чэрвеня 1991 г.

Газета заснавана ў верасні 1969 года

Выходзіць раз у тыдзень

Цана 3 кап.

У ПАРТКОМЕ

На пасяджэнні парткома ўніверсітэта, якое адбылося на мінулым тыдні, разгледжаны пытанні: аб авангарднай ролі камуністаў вучэбнага аддзела ў вывучэнні, абагульненні і распаўсюджванні перадавога вопыту кафедраў і факультэтаў; партыйныя арганізацыі факультэтаў і новы набор; аб стане і мерах па паліпшэнню фізкультурна-масавай работы ва ўніверсітэце і задачах партыйных арганізацый.

Партком прыняў да ведама і адобрыў дзейнасць камуністаў: начальніка вучэбнага аддзела Н. І. Папкавай і загадчыцы практыкі Ю. Д. Алейнік. У сваім рашэнні ён зазначыў, што ў перыяд перабудовы і далейшага

ўдасканалвання сістэмы вышэйшай адукацыі камуністы Папкава і Алейнік прыкладаюць намаганні для ўдасканалвання плаціравання і арганізацыі вучэбнага працэсу, пошуку новых форм справаздачнасці і кантролю за ведамі студэнтаў, работай прафесарска-выкладчыцкага і дапаможнага саставу. Адзначана, што для паліпшэння вучэбнай работы вучэбны аддзел павінен больш актыўна выкарыстоўваць у новым навучальным годзе такія формы работы як Дні кафедраў і факультэтаў, абмен

опытам работы сярод выкладчыкаў і студэнтаў, шырокае асятленне яго на старонках шматтыражнай газеты, шырай прыцягваць да работы і абаліраца на вучэбна-метадычны савет універсітэта, накіраваўшы яго на вывучэнне, абагульненне і распаўсюджванне перадавога вопыту кафедраў і факультэтаў.

Па другому і трэціму пытаннях, пасля выступлення камуністаў: прарэктара па вучэбнай рабоце М. В. Селькіна, старшыні спартклуба Д. М. Жаркова і загадчыка кафедры фі-

зічнага выхавання В. А. Каляды партком вызначыў месца ролі партыйных арганізацый факультэтаў у правядзенні прафарыентацыі і прапагандзе ўніверсітэцкіх спецыяльнасцей, традыцый ГДУ сярод навучэнцаў, насельніцтва горада і вобласці, правядзенні новага набору, у развіцці фізкультурна-масавай і аздаравленчай работы сярод выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў.

Партком звяртаецца да Гомельскага абласнога і гарадскога камітэтаў КПБ, савецкіх арганізацый з просьбай аб рашэнні пытання па паліпшэнню і развіцці вучэбна-вытворчай і спартыўнай базы ўніверсітэта.

МІЖНАРОДНЫ КАНГРЭС БЕЛАРУСІСТАЎ

25—27 мая 1991 года ў Мінску праходзіў ўстаноўчы кангрэс Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў. Стварэнне гэтай асацыяцыі, яе дзейнасць — заканамерная з'ява ў культурным жыцці нашай рэспублікі і краіны: адраджэнне духоўнасці, асэнсаванне мінулага, пошук шляхоў выйсця з цяжкага і заганага становішча, у якім аказаўся беларускі народ, паграбуючы намаганні многіх вучоных, пісьменнікаў, дзеячоў культуры.

У рабоце кангрэсу прынялі ўдзел і супрацоўнікі нашага ўніверсітэта: загадчык кафедры беларускай мовы прафесар У. В. Анічэнка, загадчык кафедры беларускай літаратуры дацэнт І. Ф. Штэйнер, а таксама аўтар гэтых радкоў. Абодва названыя ўдзельнікі паспяхова выступілі з дакладамі на секцыйных пасяджэннях, прысвечаных актуальным пытанням беларускай мовы і літаратуры.

Удзельнікаў кангрэсу ў першы дзень яго работы віталі намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета БССР С. Шушкевіч, народны пісьменнік Беларусі Васіль Быкаў, прэзідэнт АН БССР Ул. Платонаў, міністр замежных спраў нашай рэспублікі П. Краўчанка. Сярод замежных гасцей, якія выступілі з дакладамі і паведамленнямі на пленарным пасяджэнні, быў і старшыня Англа-Беларускага таварыства Джым Дзінглі з Лондана, які нядаўна наведаў наш ўніверсітэт.

Бадай, галоўнае ўражанне, якое пакінуў кангрэс (а падстаў для іх было шмат), — гэта захапленне і паўціццё вялікай удзячнасці да прадстаўнікоў розных краін свету — ЗША, ФРГ, Італіі, Індыі, Швейцарыі, Японіі, Англіі, Польшчы, Аўстрыі, Балгарыі, Югаславіі і многіх іншых), — якія не толькі цудоўна валодаюць беларускай мовай, але і займаюцца вывучэннем, даследаваннем розных праблем беларускай мовы, літаратуры, культуры і гісторыі. Удзельнікі кангрэсу выказаліся за далейшае развіццё беларусістыкі ў нашай краіне і па-за яе межамі, за ўмацаванне сувязей паміж усімі, каму не аб'якавы лёс роднай мовы і культуры.

У. КОВАЛЬ,
загадчык кафедраў рускага,
агульнага і славянскага
мовазнаўства.

І ЗНОЎ ЭКЗАМЕНЫ, ЭКЗАМЕНЫ...

Чэрвень, хоць сёлета і не вызначаецца высокай тэмпературай, для студэнтаў самы гарачы і хвалючы месяц. На ўсіх факультэтах нашага ўніверсітэта ідзе залікова-экзаменацыйная перавадная сесія. Яна падсумуе вынікі набытых будучымі спецыялістамі ведаў не толькі

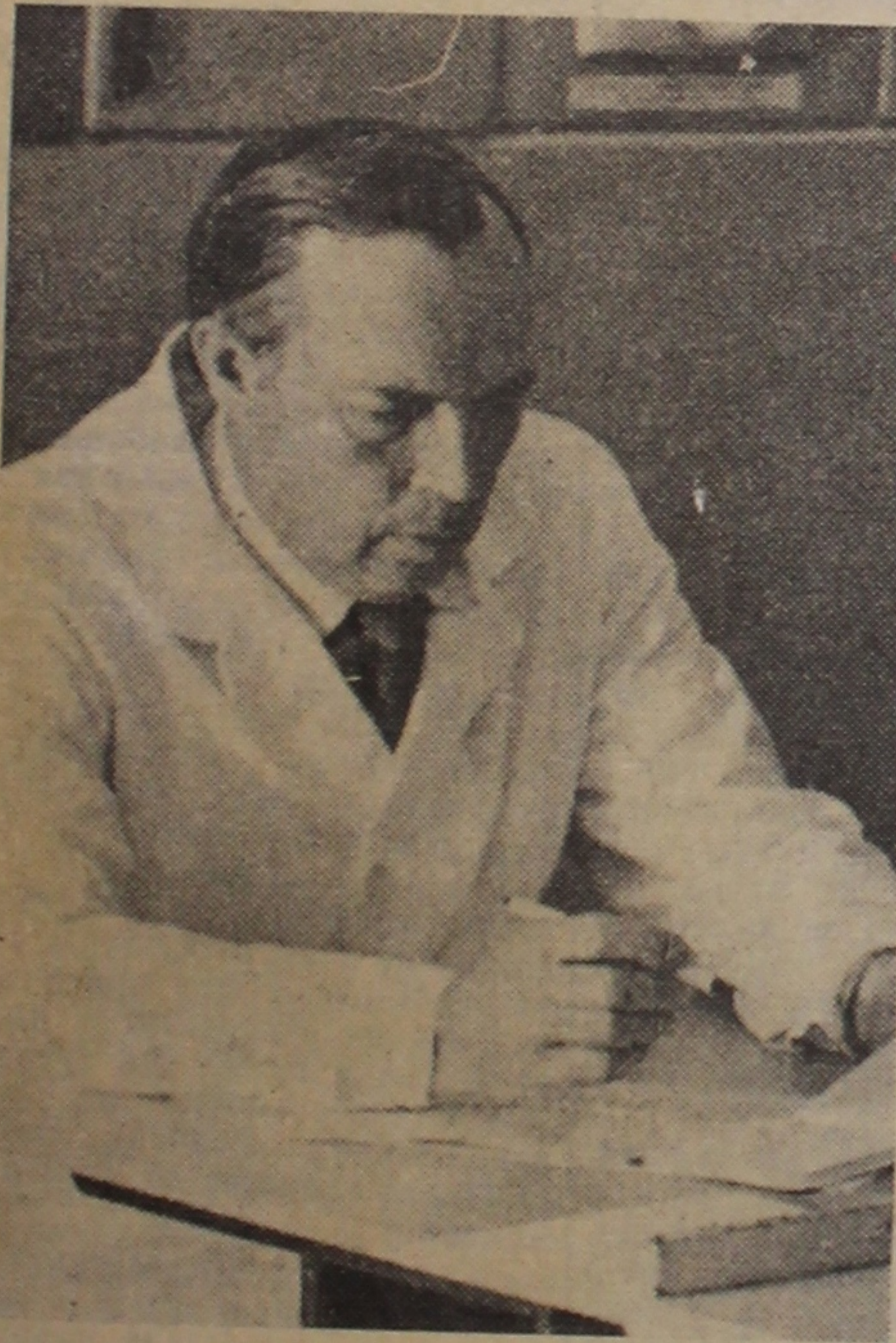
на другі семестр, але і за ўвесь навучальны год. Для адных, хто пастаянна і старанна працаваў з кнігамі і канспектамі, яна прынясе радасць, а для тых, хто ленаваўся, ухаластую траціў час, — засмучэнне.

Карэспандэнт нашай газеты пацікавіўся вынікамі сесіі ў

дэкана геалагічнага факультэта А. П. Пінчука. Адам Пятровіч выказаў задавальненне. Справа ў тым, што на геафаку ў апошні час сталі больш патрабавальнымі да студэнтаў. Пасля зімовай сесіі адлічылі каля 20 студэнтаў, якія ленаваліся вучыцца, своечасова не ліквідавалі

акадэмічную запазычанасць. Гэта стала сапраўды павучальным урокам. Сваю роллю адыграла і тое, што ў цяперашні час суцэльнай дарагавіны нельга застацца без стыпендыі. Без яе не пражывеш.

На геафаку першымі здалі сесію трэцякурснікі спецыяльнасці «Геафізіка». Усе яны адправіліся на практыку, не маючы ніводнай нездавальняючай адзнакі. Такі факт, бадай, першы ў гісторыі геафака.

Глыбокія веды дае студэнтам біяфака загадчык кафедры фізіялогіі чалавека і жывёлін прафесар А. І. Кіеня. Гэта выяўляецца на экзаменах, дзе Аляксандр Іванавіч вызначаецца патрабавальнасцю. Аднак большасць студэнтаў атрымоўвае ў яго добрыя і выдатныя адзнакі. На «выдатна» адказала на пытанні білета па фізіялогіі чалавека і студэнтка групы Б-33 Аляксандра Ракуцька.
Фота У. Чысціка.

ПА ПЫТАННЯХ АПЛАТЫ ПРАЦЫ

З 1 красавіка г. г. павышаецца заробатная аплата працы работнікам вышэйшай школы. Для прафесарска-выкладчыцкага саставу нашага ўніверсітэта яна ўжо вядомая. Аб яе размерах мы паведамляем і ў сённяшнім нумары газеты.

Што ж датычыць вучэбна-дапаможнага персаналу і работнікаў АГЧ, яны пакуль і што не мелі ніякай яскасці, а таму ўзнікала шмат пытанняў, з якімі людзі звярталіся не толькі ў прафсаюзны камітэт, але і ў рэдакцыю нашай газеты. Для таго, каб не было крывацілкаў і сумненняў, у мінулы чацвер прафком правёў нараду вучэбна-дапаможнага персаналу і работнікаў АГЧ па пытаннях павы-

шэння заробатнай платы. На пастаўленыя пытанні вычарпальныя адказы давалі прарэктар А. П. Кармазін, галоўны бухгалтар І. А. Курава, юрысконсульт В. М. Рупін. Пералічаных на рахунак універсітэта сродкаў, па папярэдніх падліках, хопіць, каб павысіць існуючыя аклады і стаўкі, без уліку кампенсацый і індэксацый, не менш, чым на 40%. Пераразлік і выплата сум будзе зроблена да 2 ліпеня.

На нарадзе з інфармацыяй аб праводзімай рабоце па арганізацыі аздаравлення членаў прафсаюза і іх дзеячэй выступіў старшыня прафкома Г. І. Варатніцкі.

пасад. аклады надбаўка зарплата

Выкладчык, асістэнт (без ступені)	320	60	380
Выкладчык, асістэнт (кандыдат навук)	370	60	430
Старшы выкладчык (без ступені)	400	90	490
Старшы выкладчык (кандыдат навук)	450	90	540
Дацэнт (кандыдат навук, які мае званне дацэнта)	500	130	630
Прафесар (доктар навук)	650	230	880
Прафесар (які не мае вучонай ступені доктара навук)	580	230	810
Загадчык кафедраў (дацэнт, ст. выкладчык)	зарплата па пасадзе +100 руб. за загадванне кафедрай		
Загадчык кафедраў (прафесар, які мае вучоную ступень доктара навук)	700	230	930
Загадчык кафедраў (прафесар, які не мае вучонай ступені доктара навук)	650	230	880
Дэкан	зарплата 160+20=180		
Намеснік дэкана	— 130+20=150		

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта гарача віншуюць загадчыка кафедраў ГА і медпадрахтоўні доктара медыцынскіх навук ДЗЯДЗІЧКІНА Валерыя Паўлавіча з прысваеннем яму Дзяржамадукацыйяй СССР вучонага звання прафесар.

Да 50-годдзя пачатку Вялікай Айчыннай вайны

Гэты год — асаблівы для нашай краіны, для кожнага савецкага чалавека. Толькі што мы адсвяткавалі зямляны Дзень Перамогі над фашыскай Германіяй у Вялікай Айчыннай вайне.

Але цяперашні год асаблівы і з іншай нагоды: з гэтага года пачынае адлік 50-гадова юбілей асноўных падзей Вялікай Айчыннай вайны.

ЛКСМБ. Ура! Нас набліжаюць на барацьбу з ракетнікамі! Вечарам жа — першае заданне: групамі па 5—8 чалавек патруляваць па вуліцах горада.

Аднак настрой баявы. Паветраныя трыывот адна за адной і днём і ноччу. Але ўжо ў ноч на 25 чэрвеня над горадам не ўзвілася ні адна ракета.

А што ж з экзаменацыйнай сесіяй? Разважліваецца і тут узляла верх. 26 чэрвеня паспяхова здалі залік па нямецкай мове.

А што ж з экзаменацыйнай сесіяй? Разважліваецца і тут узляла верх. 26 чэрвеня паспяхова здалі залік па нямецкай мове.

Г. ЕУДАКІМЕНКА, дацэнт кафедры гісторыі СССР і ВССР.

ПЯТАЯ КАЛОНА НЕ ПРАЙШЛА

Нас, студэнтаў Віцебскага педінстытута імя С. М. Кірава, вайна застала ў перыяд экзаменацыйнай сесіі.

Раніца 22 чэрвеня для Віцебска была звычайнай, спакойнай. Нішто не нагадвала бяды.

У 15 гадзін — агульняны стывітудкі мітынг. Настрой ва ўсіх адзін: ваоемі! Дадзім немцам перцу!

да спакою, да працягвання экзаменаў і залікаў. Якія экзамены, якія залікі?!

Вечар. Першая бамбёжка Віцебска. І першая нечаканасць: над заціямненнем горада ўсё неба ў ракетках.

З раніцы 23-га — усе каля ваенкамата. Нас, з прыпіснымі пасведчаннямі, ніхто не жадае слухаць: не перашкаджайце працаваць.

І раптам усіх камсамольцаў выклікаюць у гарком

Нашы інтэрв'ю

СТАРШЫНЁЙ ПРАФКОМА БЫЦЬ НЕ ПРОСТА

Чатыры месяцы таму назад новым старшынёй прафсаюзнага камітэта універсітэта быў выбраны Г. І. Варатыцкі.

— Якія пачуцці авалодалі вамі, Георгій Іванавіч, калі вас выбралі старшынёй прафкома?

— Адчуў вялікі груз адказнасці. Сёння працаваць старшынёй прафкома — гэта не тое, што было некалькі гадоў таму назад.

— Якую канкрэтную дапамогу і каму вы аказваеце?

Усяго ўжо размеркавана 73 пуцёўкі для дарослых і 97 — для дзяцей. Аздаравленне членаў універсітэцкага калектыву — наш галоўны клопат.

У нас ёсць дамоўленасць з санаторыем-прафілакторыем БДУ імя У. І. Леніна на 53 месцы. Пуцёўкі — сямейныя.

Варта зазначыць, што тыя планавыя пуцёўкі, якія выдзяляе нам абком прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі (24 пуц. на 1100 чал.), задаволіць нас не могуць.

— Як вы аднаўраеце работу камісіі прафкома?

— Улічваючы цяперашняе складанае становішча, грамадская работа стала не ў пашане. За ўсё трэба плаціць.

бытавой камісіі. Па розных прычынах, у асноўным у сувязі з вучэбнай нагрузкай, практычна выключаліся з прафсаюзнай работы

— Вы, Георгій Іванавіч, — член Савета старшынёў прафкомаў ВНУ ВССР.

— Галоўныя пытанні, якія ўжо абмяркоўваліся, — гэта па праблемах прававой і сацыяльнай абароны членаў прафсаюза, зароботнай платы.

Павінен сказаць, што ў перспектыве асігнаванні на развіццё народнай адукацыі павінны значна павялічыцца і дасягнуць 10% велічыні нацыянальнага даходу са штогадовым ростам гэтага паказчыка.

— Нядаўна вы ўдзельнічалі ў рабоце Савета старшынёў прафкомаў універсітэтаў краіны.

— Скажу пра тое, што датычыцца непасрэдна нас. Сёлета 16—19 верасня на базе нашага універсітэта вырашана правесці ІV семінар-нараду старшынёў прафкомаў

— І апошняе. Больш месяца таму назад у нашай шматтыражы быў апублікаваны праект калектывнага дагавору.

— Што датычыць прафкома, то мы гатовы падпісаць гэты дагавор, астатняе залежыць ад адміністрацыі.

Краіны і час

Я НАВЕДАЎ САПРАЎДНЫ УНІВЕРСІТЭТ

Сёлета на працягу сакавіка аўтару гэтых радкоў давалася знаходзіцца ў англійскім універсітэце горада Ковентры.

Часта ВНУ адкрываюць на базе якой-небудзь навучальнай установы. Аднак універсітэт у Ковентры створаны, як кажуць, з нуля.

На тэрыторыі універсітэта функцыянуюць тэатр, канцэртная, выставачая залы. Уражвае велізарны будынак Палаца культуры студэнтаў.

Ва універсітэце г. Ковентры на дзённым аддзяленні вучыцца каля 5000 студэнтаў. Тэрмін іх навучання — 3 гады.

Ва універсітэце — 25 факультэтаў. Сярод іх — факультэт англійскай, нямецкай, італьянскай мовы і літаратуры.

За кароткі час універсітэт набыў дзве традыцыі, якія маюць унікальны характар. Адна з іх звязана з навукай, другая — з навучаннем.

Раскажу спачатку аб першай. Універсітэт мае незвычайную сістэму правядзення сімпозіумаў.

На здымку: у такіх добраўпарадкаваных дамах жывуць студэнты універсітэта г. Ковентры.

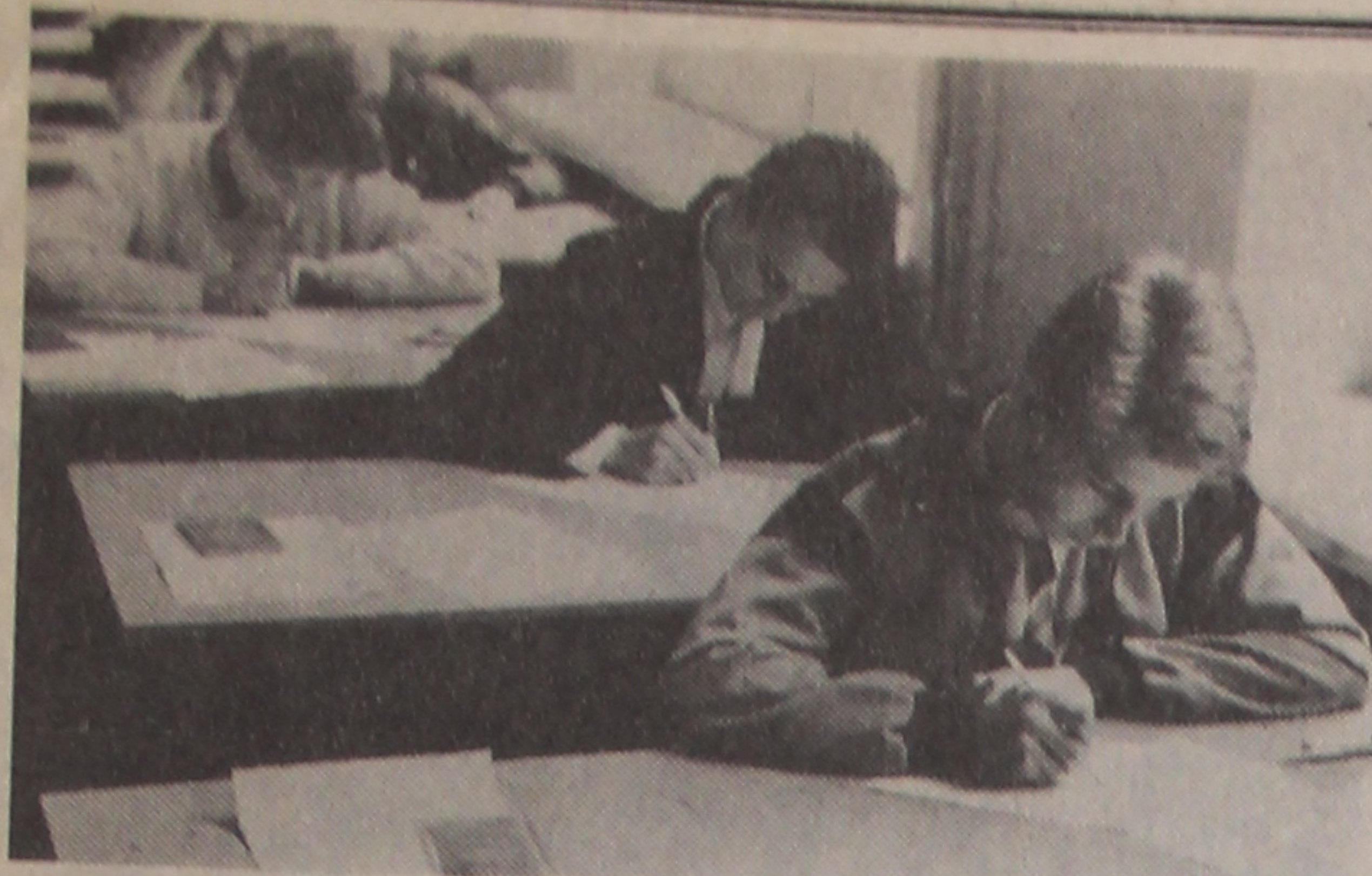
На здымку: у такіх добраўпарадкаваных дамах жывуць студэнты універсітэта г. Ковентры.

не адзілюць тэрміны — паўгода. Сімпозіум складаецца з серыі канферэнцый па розных напрамках сучаснай алгебры.

І яшчэ адна асаблівасць. Нягледзячы на тое, што на маё знаходжанне англійскі бок затраціў значныя сродкі, у мяне не патрабавалі ніякіх планаў і справаздач.

Л. ШАМЯТКОЎ, рэктар ГДУ, член-карэспандэнт АН ВССР.

(Заканчэнне ў наступным нумары).

УСТУПНЫЯ ЭКЗАМЕНЫ ЗДАВАЛІ ДАТЭРМІНОВА

Яшчэ не закончаны выпускныя экзамены ў сярэдніх школах, а ў нашым універсітэце па многіх дысцыплінах адбыліся ўступныя. Абітурыенты, як і ў папярэднім годзе, мелі права трымаць выпрабаванне па сачыненню на ўсе спецыяльнасці, акрамя філалагічнага факультэта. Яго пісала звыш трохсот чалавек. 60 з іх шчасце, як кажуць, не ўсміхнулася. Таму спатрэбіцца яшчэ адна спроба. Найбольшая колькасць абітурыентаў аказалася на факультэце фізічнай культуры. На залік тут напісалі сачыненне 154 чалавекі. 34 абітурыентам яно не залічана. Невысокім узроўнем пісьменнасці вызначыліся абітурыенты гістарычнага факультэта. Тут залікі па сачыненню атрымалі 49 чалавек, а 18 не справілася з заданнем. У матэматыкаў незалік атрымалі 3 абітурыенты, у абітурыентаў геалагічнага факультэта — 7.

На здымках: (уверсе злева) (уверсе справа) экзамен па біялогіі на факультэце фізічнай культуры; (унізе) абітурыентка ўніверсітэта.

Фота
У. Чысічка.

Экзамены па іншых уступных дысцыплінах здавалі абітуры-

енты, якія маюць індывідуальныя дагаворы з універсітэтам па падрыхтоўцы спецыялістаў, і тыя, хто вучыўся на падрыхтоўчых курсах па паглыбленай праграме. Найбольшая колькасць такіх дагавораў заключана з эканамічным факультэтам і пераважна на спецыяльнасць «Эканоміка і сацыялогія працы». Письмовы экзамен па матэматыцы тут трымаў 101 абітурыент. 12 чалавек справіліся з ім на «выдатна», 53 атрымалі «добра», 30 — «здавальняюча», а 6 не здолелі справіцца з кантрольным заданнем.

53 абітурыенты здавалі экзамен па пісьмовай матэматыцы на спецыяльнасць «Бухгалтарскі ўлік, кантроль і аналіз гаспадарчай дзейнасці», 40 — на

спецыяльнасць ЭІ АСК 66 — на спецыяльнасць «Праграмнае забеспячэнне вылічальнай тэхнікі і аўтаматызаваных сістэм». Паступаючыя на пералічаныя спецыяльнасці атрымалі 28 выдатных адзнак і 128 — добрых. Не пад сілу аказалася пісьмовай праца толькі 12-ці чалавекам.

Ад уступных экзаменаў вызваліцца пераможцы абласных і рэспубліканскіх прадметных алімпіядаў, а пераможцы раённых алімпіядаў дапускаліся да датэрміновай здачы ўступных экзаменаў. З удзелам нашых членаў прыёмных камісій у некаторых школах Гомеля і вобласці сумішчаліся выпускныя экзамены з уступнымі ва ўніверсітэце.

Практыка студэнтаў-геолагаў

ПРЫ МІЗЭРНЫМ ЗАБЕСПЯЧЭННІ

Калі вы бачыце ў цокальным паверсе галоўнага корпуса ўніверсітэта, у фая або каля аўтобуса, што стаіць каля корпуса, дрэнна экіпіраваных студэнтаў, якія нясуць прыборы, рукавікі, пасуду для проб вады, ведайце — гэта студэнты групы Г-31 геалагічнага факультэта. Яны праходзяць вучэбную практыку па гідрагеалагічных і інжынерна-геалагічных даследаваннях, па спецыяльнасці. З чатырох тыдняў практыкі першая яе палавіна прайшла без пракоры, у адпаведнасці з графікам, зацверджаным прарэктарам М. В. Селькіным.

Практыка параўнальна новая. Яна праводзіцца з 1986 года — года чарнобыльскай трагедыі. Практыка — шоста па ліку. Сёлета ёй кіруюць В. П. Хайнак, А. М. Галкін і аўтар гэтых радкоў. Практыка насычана тэхнікай і палівымі эксперыментамі, таму брыгады ўключаюць па 7 студэнтаў (гэта ўпершыню, раней колькасць студэнтаў у брыгадзе дасягала 12 чал.). Практыка нялёгка ў арганізацыйным і псіхалагічным плане: сёння мы вывучаем агаленні на Вярэзіне, заўтра — ужо на Барсукоўскім нафтавым месцанараджэнні (наш экалагічны палігон), у наступныя дні працуем у Гарошкаве пад Рэчыцай і ў Перадзелках пад Лоевам. І ўсё гэта на аўтобусах трэцяга аўтапарку г. Рэчыцы. Важны кожны дзень практыкі, а вынік бачны толькі ў канцы, пасля абароны брыгадных справаздач.

Скончыліся далёкія аўтобусныя маршруты, пачалася работа на другім экалагічным палігоне вакол Гомельскага хімічнага завода (тут у нас 65 свідравін, не ўлічваючы іншых водапунктаў). Навучыліся мы звыш трых дзён пераплятаюцца на працягу трох дзён пераплятаюцца такім чынам, што ўяўляюць адзінае цэлае. Прыяду прыклады. Першая брыгада групы Г-31, якой кіруе В. П. Хайнак, задакументавала і апрабавала ўсе калодзежы ў пасёлку Усход, які знаходзіцца каля адвалаў фосфагіпсу Гомельскага хімічнага завода. Там пагражаўнае становішча з водазабеспячэннем. Пробы вады ўжо ў рабоце — у хімічнай лабараторыі геалагічнага факультэта. Аналагічную работу выканала трэцяя брыгада групы Г-31 у с. Заліпе пад кіраўніцтвам А. М. Галкіна. Жыхары гэтага сяла прасілі студэнтаў і іх кіраўніка: «Вазьміце пробу ў маім калодзежы». Экалагічны непрыемнасці адчуваем не толькі мы, спецыялісты ў

гэтым водазабеспячэнні, але і сельскія жыхары, занятыя сялянскай працай. Гэтая ж брыгада прайшла маршрутам уздоўж Мільчанскай канавы — сцёкавай канавы Гомеля. Адбіраем пробы сцёкаў і раствораў (не паварочваецца язык назваць гэта вадай). Другая брыгада апрабавала свідравіны на ўчастку адвалаў фосфагіпсу. Гэта псіхалагічна цяжкая работа: своеасаблівы месяцавы рэльеф, вышыня адвалаў да 80 м, асляпляльны бляск у вочы ад белага фосфагіпсу. І з гэтага ўчастка пробы ґрунтоў і напорных вод (натуральна, забруджаных хімічнымі кампанентамі) здадзены на даследаванні ў лабараторыю А. С. Кузьміцкай. Па гэтых матэрыялах у далейшым студэнты пішуць курсавыя і дыпломныя работы.

Наперадзе — другая палова вучэбнай практыкі. Аб ёй гаварыць пакуль рана. Хачу падкрэсліць, што гэтая вучэбная практыка патрабуе нямыла матэрыяльных сродкаў і арганізацыйных намаганняў. Хочацца выказаць шчырую ўдзячнасць рэктарату і галоўнаму бухгалтару ўніверсітэта, якія выдзелілі сродкі для свідравання трох назіральных свідравін на геалагічным палігоне ў Чонках. Туды прыехала свідравальная ўстаноўка Гідрагеалагічнай экспедыцыі. Свідравіны будуць выкарыстаны студэнтамі гр. Г-31 (і наступных груп).

Што ж датычыць забеспячэння вучэбнай практыкі, то ён, мякка кажучы, не вытрымлівае ніякай крытыкі. Мяркуйце самі. Атрымліваем дзве сякеры... без тапарышчаў (напэўна, як вучэбны экспанат), пяць рыдлёвак без ручак, усёго чатыры запячканныя рукавікі піянерскага тыпу (на 21 студэнта!). Нам адказваюць: «Вам гэта трэба (тапарышчы і г. д.), шукайце, мы заплацім... па безнаўнаму разліку». Прабачце, хто павінен шукаць? Кіраўнік практыкі або аддзел забеспячэння ўніверсітэта? Таму хочацца закончыць гэтую апэратыўную заметку канстатацыяй, што студэнт — вучыцца, выкладчык — вучыць, забеспячэнец — забяспечвае, а рэктарат арганізуе і каардынуе. Тады не будзе ў вучэбным працэсе ў перыяд практык вузкіх месцаў на штат прафесійных сякер без тапарышчаў.

М. ЖУРАВЕЛЬ,
кіраўнік практыкі па гідрагеалогіі і інжынернай геалогіі, дацэнт
кафедры інжынернай геалогіі.

ВУЧЭБНАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ: ЗА І СУПРАЦЬ

«Вельмі зручная рэч на лекцыях...» (Т. Казлова).

«Тэлевізар дапамагае, калі дрэнна бачна з дошкі, не паспее штосьці запісаць». (І. Гоман).

«Мне падабаецца форма правядзення лекцыі з тэлебачаннем...» (Ж. Кульбакова).

«Я за тэлебачанне...» (І. Зісельман).

«На мой погляд, так праходзяць лекцыі больш цікава. Хаця, канешне, тэлебачанне адцягвае ўвагу студэнта ад тлумачэнняў выкладчыка. Такія лекцыі ўсё ж больш зручныя». (С. Селюжыцкі).

«Мне тэлевізары перашкаджаюць слухаць лекцыю. Акрамя гэтага дрэнна ўплываюць на вочы. Пасля такой лекцыі стомленасць адчуваецца больш, чым на звычайнай». (Н. Жэўнова).

«Адношуся адмоўна. Моцна ўздзейнічае на вочы і адцягвае ўвагу ад лектара». (А. Гладышава).

«Тэлевізар вельмі патрэбны». (Джарадзін Джыхад).

Тут прыведзены адказы некаторых студэнтаў 3 курса матэматычнага факультэта на маё пытанне аб адносінах да выкарыстання тэлебачання на лекцыях. Спектр поглядаў шырокі. Гэта адлюстравана як пераваг вучэбнага тэлебачання, так і яго недахопаў. І, напэўна, майго небагатага вопыту ў выкарыстанні данага тэхнічнага сродку.

Упершыню я прачытаў крыху больш 20 лекцыяў па функцыянальнаму аналізу з выкарыстаннем тэлебачання ў спецыялізаванай аўдыторыі 3-й вучэбнага корпуса № 2. З дапамогай камеры на экран тэлевізара транслявалася адлюстраванне матэрыялаў, падрыхтаваных мною. На лекцыі можна было б абмежавацца каментарыям тэарэм і азначэнняў, паказаных на экране тэлевізара. Але гэта адразу ж абкрадвала лекцыю ў яе магчымасці, самым істотным моманце — працэсе мыслення, руху думкі ад няведання да ведання, працэсе, у якім з дапамогай выкладчыка ўдзельнічаюць і студэнты. Таму ўвесь матэрыял я расказаў на дошкі, даказваючы тэарэмы. Але, разам з тым, гэты матэрыял паралельна дэманстраваўся і па тэлебачанню.

Аказалася, што так чытаць лек-

цыі вельмі няпроста. Цяжка з дакладнасцю паўтарыць доказ тэарэмы, запісаны дома. Кожны раз, даказваючы тэарэму каля дошкі, засяроджваеш увагу на логіцы выкладання, якое можа пайсці іншым шляхам. Несупадзенне таго, што запісана на дошцы і паказана на экране тэлевізара, перашкаджае рабоце на лекцыі некаторым студэнтам. У гэтым галоўны недахоп майго выкарыстання данага тэхнічнага сродку. Але я цвёрда ўпэўнены, што магчымасці вучэбнага тэлебачання вялікія, у тым ліку пры выкарыстанні яго ў вучэбным працэсе на матэматычным факультэце.

Я закрануў толькі азы гэтага напрамку. Неабходна выкарыстоўваць каляровыя маніторы больш высокай якасці. Гэта зніме шэраг заўваг, выказаных студэнтамі, а якімі я таксама згодзен. Можна паказаць парадаксальным, але неабходна кардынальна палепшыць якасць традыцыйнага тэхнічнага сродку навучання — дошкі і крэйд. Толькі сумеснае выкарыстанне разнастайных тэхнічных сродкаў навучання зможа рэалізаваць закладзеныя ў іх магчымасці.

На матэматычным факультэце сам «бог велел» аб'яднаць персанальныя камп'ютэры з вучэбным тэлебачаннем. Гэта дасць новую магчымасць ў выкарыстанні тэхнічных сродкаў на лекцыях.

Выкарыстанне тэлебачання ў вучэбным працэсе патрабуе намаганняў выкладчыка і пэўных затрат часу. Гэту работу неабходна ўлічваць.

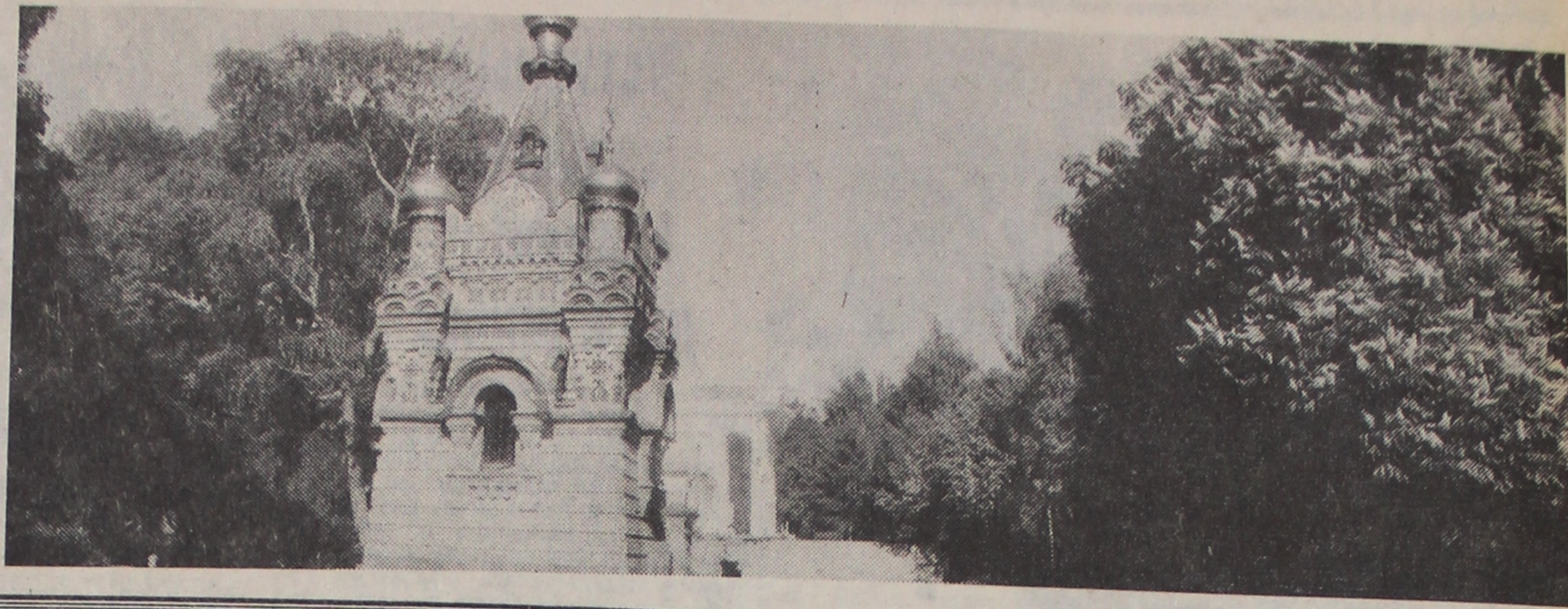
Некаторыя выкладчыкі нашага факультэта выкарыстоўваюць вучэбнае тэлебачанне, у тым ліку і асістэнт кафедры матэматычнага аналізу В. Н. Бабкова. Наведваючы выкладчыкамі хаця б некаторых з гэтых лекцыяў і заняткаў прынясе значную карысць.

Неабходна адзначыць, што тэлевізійная тэхніка мяне ні разу не падвала.

Я — за вучэбнае тэлебачанне, за яго выкарыстанне на больш прафесійнай аснове.

У. МУХІН,
загадчык кафедры
матэматычнага аналізу,
дацэнт.

Парк культуры і адпачынку імя Луначарскага вабіць сваёй прыгажосцю не толькі гамяльчан, але і гасцей горада.
Фота І. Чысціка.

У ВНУ краіны НЕТРАДЫЦЫЙНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Факультэт аздараўленчай фізкультуры арганізаваў у Днепрапятроўскім інстытуце фізкультуры. Ён будзе рыхтаваць спецыялістаў, якія спатрэбяцца людзям з рознымі фізічнымі недахопамі, інвалідам. Вучэбная праграма факультэта — унікальная. Тут будуць вывучаць і нетрадыцыйныя метады лячэння: ёгу, аўтатрэнінг, дыхальную гімнастыку, лячэнне голадам, народную медыцыну. Лекцыі будуць чытаць не толькі спецыялісты інстытута, але і іншых ВНУ горада, нават святшчэннікі.

«З'ЕЛІ» РЭКТАРА МВТУ

Пасля прызначэння рэктарам МВТУ імя Баумана летчык-касманаўт СССР, двойчы Герой Савецкага Саюза, доктар тэхнічных навук А. Елісееў энергічна узяўся за перабудову ВНУ. Ён дабіўся пераўтварэння ў тэхнічны ўніверсітэт, здолеў арганізаваць выданне вузаўскага часопіса, планаваў арганізаваць навучанне на базе сучаснай навукі, стварыць шэраг НДІ. Але смелага рэфарматара «з'елі» уласныя калегі. Падтрымліваючы пераўтварэнні на словах, 169 з 273 членаў савета ВНУ прагаласавалі супраць працягу паўнамоцтваў рэктара на наступны пяцігадовы тэрмін.

ПРАЦЫ СТАЛІНА ЯШЧЭ ПАПУЛЯРНЫЯ

Некаторыя ўніверсітэцкія бібліятэкі Расіі пачалі прадаваць свае фонды. На распродажы кніг у навуковай бібліятэцы Томскага ўніверсітэта асаблівым попытам карысталіся творы Сталіна. Яго працы, якія каштавалі ў год выдання 20 капеек, прадаваліся за 5—10 рублёў. «Цаліну» Брэжнева куплялі за 8 рублёў.

Спорт

У Магілёве завяршыліся спартыўныя па баскетболу срод мужчынскіх каманд на праграме X спартакіяды БССР. У першых чатырох гульніх баскетбалісты нашай вобласці перамаглі адпаведна каманды Мінскай вобласці — 104:54, Гродзенскай — 87:65, Брэсцкай — 98:68 і Магілёўскай — 96:88.

Заклучная сустрэча з камандай Мінска, за якую выступалі

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.

Пра этыкет

Тлумачэнне кветак у адносінах да чалавечых зносін з часам настолькі пашырылася, што з'явілася нават так званая «мова кветак».

Прыслухацца да «мовы кветак» трэба кожнаму, асабліва дзяўчатам. Ведаючы значэнне кветак, яны не ўпрыгожаць сябе ярка-чырвонай ружай або гваздзіком — сімвалам вогненнага пачуцця, а маладыя людзі павінны задумацца, перш чым падабраць букет для дзяўчыны, маці або бабулі.

Трэба адзначыць, што кветкі лепш за візітную картку могуць прадставіць чалавека, які дорыць іх, паказаць узровень яго выхаванасці, густ, адносіны да таго, каму яны прызначаюцца. І не толькі падборам і якасцю саміх кветак, а тым, як гэтыя кветкі ўручаюцца.

Калі перад сустракаючымі вас маладымі мужам і жонкай вы дастанеце кветкі з гаспадарчай сумкі або партфеля і пададзіце іх у паперы, ды яшчэ сцеблямі ўверх, — гэта будзе яркім сведчаннем значных прабелаў у вашым выхаванні.

Кветкі трэба разгарнуць у прыхожай, узяць у левую руку, пакінуўшы правую свабоднай для прывітання. Павіншаваўшы юбіляра і ўручыўшы яму падарунак, кветкі трэба прыпаднесці толькі гаспадыні, незалежна ад таго, хто ў доме юбіляр. Гаспадыня ж дома — юбіляру — уручаюць і падарунак, і кветкі. Так жа трэба паступіць і ў рэстаране, калі вас сустракае юбіляр разам з жонкай.

Гаспадыня дома, у сваю чаргу, абавязана падзякаваць за кветкі і паставіць іх у вазу ў тым пакоі, дзе прымаюцца госці. Выносіць толькі што падараваныя кветкі ў іншы пакой не прынята, калі нават кветак у гэты вечар занадта мно-

КВЕТКІ ў НАШЫМ ЖЫЦЦІ

га. На стол трэба ставіць толькі тыя з іх, якія падыходзяць да агульнай кампазіцыі накрытага стала і адпавядаюць адзначаемай падзеі.

Калі адзначаецца юбілей дзяўчыны, стол трэба ўпрыгожыць яшчэ не разгарнуўшыміся бутонамі руж бледна-ружовых таноў. Вазу трэба падабраць больш сучаснай формы. Ранняя вясной гэта могуць быць таксама першыя палывыя кветкі. Прыгожа скампанаваныя ландышы, фіялкі або ранні бэз (у невялікай колькасці, таму што бэз мае рэзкі пах) упрыгожаць вясной стол не горш за дарагіх і пышных руж. Букет можна скласці з такой колькасці руж, колькі гадоў юбіляру. Калі сцяблы руж вельмі доўгія (цяпер гэта модна), то такі букет лепш размясціць на краю стала, каб ён не засланяў твары гасцей, а па цэнтры паставіць больш нізкія кветкі.

На банкете ў гонар жанчыны сярэдніх гадоў стол перш за ўсё трэба ўпрыгожыць яе любімымі кветкамі (аб гэтым трэба ведаць загадзя). Можна таксама скласці букеты з жоўтых і ружовых гваздзікоў, гербер, руж. Вазы лепш усяго ўзяць каляровыя, хрустальныя або мастацкія керамічныя. Вышыня вазы не павінна перавышаць палавіны вышыні букета.

На банкете ў гонар пажылой жанчыны стол можна ўпрыгожваць распусціўшыміся чырвонымі ружамі (іх любяць усе), буйнымі гваздзікамі, хрызантэмамі, лілеямі. Букеты трэба дапаўняць масіўным лісцем іншых кветак або раслін. Вазы ў такіх выпадках трэба падбіраць старыняныя хрустальныя або з фарфору з малюнкам ручной работы. На стол можна

паставіць адзін або два такіх букеты, а таксама свечкі ў кандэлябрах. Перагрузка стала кветкамі і іншымі ўпрыгожваннямі не падкрэслівае ўрачыстасці моманту. Калі кветак шмат, іх трэба расставіць па пакоі, дзе накрыты стол, карыстаючыся падлогавамі вазамі.

Больш складанае ўпрыгожванне кветкамі вясельнага стала. Як ні дзіўна, але цяжкасць заключаецца ў выбары кветак, таму што іх заўсёды занадта многа і ўсе добрыя. Па-першае, перавага аддаецца букету нявесты. Гэта букет белых або лёгка ружовых кветак. Цяпер большасць жаніхоў у знак гарачага кахання дораць нявестам у дзень вяселля чарвоныя ружы. Як бы там ні было, кветкі нявесты ставяць перад маладымі, перад вясельным тартом. Яшчэ некалькі невысокіх букетаў ставяць па дыяганалі стала. Калі букет нявесты ўпрыгожан карункавымі лентамі або каляровым цюлем, гэтыя ўпрыгожванні захоўваюцца, толькі букеты з такімі ўпрыгожваннямі трэба размяшчаць так, каб карункі не замочылі ў вадзе. Пасля вяселля нявеста ставіць букет у сваёй спальні. Калі кветак вельмі многа, то букеты трэба расставіць не толькі ў тым пакоі, дзе накрыты стол, але і там, дзе танцы і гульні. Добра гармануюць на вясельным стане кветкі ў арыгінальных вазях і свечкі ў кандэлябрах.

Зараз модна размяшчаць складаныя кветкава-дэкаратыўныя кампазіцыі ў стылі іканкама на этажэрках, паліцах, сервантах. Класічныя кампазіцыі з кветак, лісцяў, кары дрэваў, сцеблаў травы, сухіх галін не толькі радуць вока, але і дастаўляюць глыбокае эстэтычнае задавальненне.

ДЛЯ ТЫХ, ХТО ХОЧА АВАЛОДАЦЬ МОВАЙ ЭСПЕРАНТА

Уфімскія завочныя курсы эсперанта пад кіраўніцтвам кандыдата філалагічных навук Б. Р. Колкера:

— курсы зарэгістраваны ў адпаведнасці з законам;
— нізкая плата за навучанне;

— высокі ўзровень навучання пад кіраўніцтвам аўтара трох падручнікаў эсперанта;

— без дадатковай аплаты падручнік эсперанта з аўтографам яго аўтара;

— дапамога ў набыцці эсперанцкай літаратуры;

— па заканчэнні курсаў — атэстат і падрабязная інфармацыя, якая дазваляе хутка знайсці сябе ў эсперанцкім свеце;

— бясплатныя кансультацыі па ўсіх пытаннях мовы эсперанта і эсперанта-руху ў працэсе навучання і пасля заканчэння курсаў.

Узроўні: пачатковы курс і асноўны курс.

У перспектыве: павышаны курс і педагогічны курс.

Адрас: 450000 Уфа-цэнтр, а/я 1125, Уфімскі клуб эсперанта, Колкер Барыс Рыгоровіч.

Тэатральная афіша

У РЭПЕРТУАРЫ — ВОСЕМ СПЕКТАКЛЯў

У нас ва ўніверсітэце нямала аматараў тэатральнага мастацтва. Яны не ўпускаюць магчымасці пазнаёміцца з творчасцю тэатральных калектываў краіны, якія прыязджаюць на летнія гастролі ў г. Гомель. На гэты раз у горад над Сожам прыехаў Краснадарскі тэатр драмы.

«Гамлет» — адна з нядаўніх работ тэатра. Яе калектыву праранювае сваю, у многім нечаканую, як па зместу, так і па мастацкаму рашэнню інтэрпрэтацыю твора Шэкспіра.

Захапляючы сюжэт, неапатанскія мелодыі і многае іншае, што дорыць глядачам мінулыя вясёлага адпачынку, — усё гэта вы знойдзеце ў фарсе па-італьянску «Суцэпальнік удоў».

«Звер» ленинградскіх драматургаў В. Сінкевіча і М. Гіндзіна — фантастычная драма. Невядома, як называецца голая, знішчаная сусветнымі катаклізмамі планета. Няма імёнаў і ў герояў — проста Вацька, Маці, Дачка... Цудам упалелыя, яны блукаюць у пошуках сабе падобных, сустракаючы дначатку Звера, а потым Сябра. Сітуацыя п'есы, то драматычныя, то забаўныя.

«Калі працнецца той, хто спіць» — таксама фарс, але фарс па-савецку. Гэта даволі

смешная гісторыя аб персанажах, якія жывуць плоцкім жыццём без Бога ў душы.

Нешта падобнае адбываецца на сцэне і ў спектаклі «Забава пасля апоўначы» па п'есе вядомага драматурга і сцэнарыста В. Мярэжкі. Анекдатычны сюжэт бліжэй да фінала прыводзіць героя да нежартоўных душэўных узрушэнняў.

«Завядзенне Зойкі Пельц» М. А. Булгакава — прэм'ерны спектакль тэатра. Артысты стварылі сваю редакцыю з двух нарыянтаў вядомай п'есы «Зойкіна кватэра».

«Пастка» французскага драматурга Р. Тома — дэтэктыў, і гэтым, бадай, усё сказана. Застанеца дадаць, што дэтэктыўная фабула афарбавана аўтарам і тэатрам у камедыійныя колеры.

Смешную гісторыю з серыі так званых «чорных камедыяў» пад назвай «Каханне да гроба» прыдумаў бліскучы італьянскі камедыёграф А. Нікалаі. Тэатр вызначыў жанр спектакля як «камедыя жахаў».

Знайдыце час, паглядзіце спектаклі, якія праранююць артысты з Краснадара. Гастролі працягнуцца да 30 чэрвеня.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

СПАРТАКІЯДНАЕ СЕРАБРО

Ігракі вышэйшай лігі СССР — каманды РТІ, вырашыла лёс залатых узнагарод. Першая палова — за гамяльчанамі, яны вядуць 57:46. У другой палове — становішча выраўнялася, хаця за тры минуты да заканчэння матча нашы баскетбалісты яшчэ лідзіруюць — 97:93. Аднак канцоўка матча праходзіла для нашай каманды драматычна, і яна ўступае 6 ачкоў. Канчатковы вынік — 107:101 на карысць мінчан. Такім чынам, вышэйшыя узнагароды спартакіяды дасталіся баскетбалістам беларускай

сталіцы, сярэбраныя медалі ў нашых рабят.

У заключэнне зазначу, што за зборную каманду Гомельшчыны на спартакіядзе выступілі два студэнты з фізічнага факультэта нашага ўніверсітэта — Сяргей Пінчук і Аляксандр Соўган і тры — з факультэта фізічнай культуры — Юрый Арлоў, Сяргей Мацыгуд, Сяргей Быхаўцаў.

В. МАРЧАНКА,
наш няштатны карэспандэнт.

«Гомельскі ўніверсітэт» — газета Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта ім. Ф. Скарыны, Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамтэта БССР па друку, Гомель, Савецкая, 1.

Аб'ём — 1 друк. арк.
Тыраж 1500 экз. Заказ 399.
Падпісана да друку ў 17.00.